

“Tarih Metodolojisi” Ders Tanıtım Bilgileri

Dersin Adı	Kodu	Yarıyılı	Teori (saat/hafta)	Uygulama (saat/hafta)	Laboratuvar (saat/hafta)	Yerel Kredi	AKTS
Tarih Metodolojisi	TET 705	Güz, Bahar	2	0	0	2	5
Önkoşullar	Yok						
Dersin Dili	Türkçe						
Dersin Türü	Zorunlu						
Dersin Verilme Şekli	Yüz yüze						
Dersin öğrenme ve öğretme teknikleri	Anlatım, Tartışma, Soru-Yanıt, Rapor Hazırlama ve Sunma						
Dersin Sorumlusu	Dr. Öğr. Üyesi Nagehan Üstündağ Özdemir						
Dersin amacı	Tarih disiplinin anlamı ve önemi ile diğer sosyal bilimler arasındaki yerini; bilimsel tarih yöntemi ve kullanılan araştırma tekniklerini kavratmak; dipnot ve kaynakça kullanımının önemini, belgelerin kanıta dayalı yorumlanmasını öğretmek; Tarihsel bilgi üretimi ve bu bilgiye dayalı yorumlar yaptırmak. Olaylara tarihsel bakış açısıyla yaklaşmayı, onları bu çerçevede değerlendirmeyi benimsetmek.						
Dersin Öğrenme çıktıları	Bu dersin sonunda öğrenci, 1. Tarih tanımını yapar; işlevi ve yararını kavrar; 2. Tarih araştırmalarında yöntem bilgisini tanımlar ve kullanır; 3. Bilimsel tarih incelemesinde kullanılan araştırma tekniklerini kullanır; eleştirel yaklaşımı benimser ve dipnot ile kaynakça kullanımının önemini kavrar 4. Olayları tarihi süreç içerisinde neden sonuç ilişkileri ve fon-figür ayrımı yaparak yorumlar; 5. Belgelerden tarihsel bilgi üretir, bu bilgileri analiz eder ve sentez yapar;						
Dersin içeriği	Tarih biliminin tanımı ve konusu, tarih araştırmalarının toplum kalkınmasındaki rolü, tarih biliminin beşeri ve tarihi bilimler arasındaki yeri ve bunlarla ilişkileri, tarihin bölümlere ayrılması, tarih yazıcılığının çeşitleri, kaynak bilgisi ve kaynakların değerlendirilmesi, tarihi olayların tahlil, tenkid ve terkibi gibi konular ele alınmaktadır. Tarihsel bilgi üretiminin yöntemi ve bu bilgileri analiz etme ve senteze ulaşma denemeleri yapılır.						
Kaynaklar	– Behar B.E., <i>İktidar ve Tarih, Türkiye’de “Resmi Tarih” Tezinin Oluşumu (1929-1937)</i> , Afa yay., İstanbul 1996, (2. Bs) – Burke P., <i>Tarih ve Toplumsal Kuram</i> , çev. Mete Tunçay, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 2000 (2. bs). – Carr E.H., <i>Tarih Nedir</i> , çev. Misket Gizem Gürtürk, Birikim yay. İstanbul 1980. – Ergun D., <i>Sosyoloji ve Tarih, Sosyolojide Yöntem Sorunu</i> , Der yay. İstanbul 1982 (2bs). – Skocpol T., (Editör), <i>Tarihsel Sosyoloji</i> , çev. Ahmet Fethi, Tarih Vakfı Yurt Yay., İstanbul 2002 (2. Bs) – Tosh J., <i>Tarihin Peşinde</i> , çev. Özden Arıkan, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 1997.						

Haftalara Göre İşlenecek Konular

Haftalar	Tartışılacak işlenecek Konular
1. Hafta	Tarihin nedir? sorusuyla başlanması ve bilim/disiplin tartışmalarından yola çıkarak tarihin tanımlanması, nasıl işlediği sorularının tartışılması.
2. Hafta	Tarihin bir bilimsel disiplin/bilim alanı olarak, diğer sosyal bilimlerin içerisindeki yeri ve önemi konusunda yapılan tartışmalardan haberdar olunması
3. Hafta	Tarihin geçmiş dönemlerde, özellikle İlk ve Orta Çağlarda nasıl algılandığı ve hangi amaçlarla kaleme alınıp kullanıldığı, işlevinin ne olduğu konusunun tartışılması
4. Hafta	Yeni ve Yakın Çağlarda tarih metodolojisinde görülen gelişmeler, diğer bilim alanlarıyla paralel bir şekilde değişen tarih metodolojisi.
5. Hafta	Ranke ile başlayan modern tarih yazıcılığını ana eğilimleri, getirdiği yenilikler ve yirminci yüzyıla bıraktığı tesirler
6. Hafta	Yirminci yüzyıldaki tarih yaklaşımları, Alman Tarih Mektebi, Annales Ekolü, Sosyal Tarih ve Yeni Tarih Anlayışı ve Postmodern tarih yazıcılığı akımları, temsilcileri ve bunların eleştirel değerlendirilmesi.
7. Hafta	Türk Tarih yazıcılığının kökenleri ve bugünkü durumu, temsilcileri, metodolojik katkıları ve konuyla ilgili tartışmalar
8. Hafta	Tarihin sosyoloji, Psikoloji, Coğrafya, Teoloji, Edebiyat ve Dilbilim Çalışmaları, Siyaset ve Ekonomi ile ilişkisi
9. Hafta	Tarih yazımında dikkate edilecek hususlar, Alan tespiti, kaynak taraması, konu seçiminde gerekli hususlar, kaynak ve araştırmaların değerlendirme teknikleri, bunlardan bilgi çıkarma ve araştırma konusuyla bağlantı kurmada rasyonel ve metodolojik düşünme ve davranma
10. Hafta	Tarih incelemelerinde tanıklıkların/belgelerin önemi, tarihi belgelerin iç ve dış tenkit mekanizmalarıyla eleştiriye tabi tutulması, sorgulanması, tanıklık/belgelerden bilgi çıkarma yöntemleri ve bilgilerin güvenilirlik seviyeleri
11. Hafta	Tarih metodolojisine uygun olarak konu inceleme teknikleri, karşılaştırma, farklı verilerin bir konu bağlamında değerlendirilmesi ve analiz edilmesi, bu yönde olumlu ve olumsuz örnekler üzerinden değerlendirmeler yapılması
12. Hafta	Tarihi bir konunun incelenmesinde olgular ve olaylar arasındaki fark, belgelerin güvenilirliği sorunu, tanıklıkların sorgulanma biçimleri, karşılaştırma ve analiz etme ve yorumlama denemeleri
13. Hafta	Sorun eksenli veya belge eksenli tarih araştırmalarının farklı ve benzer yönleri, işleyiş biçimlerindeki farklar, kuramsal yaklaşımlarla bağlantı kurma ve genelleme yapmaya elverişli analizleri deneme
14. Hafta	Ampirik tarihi bulgular ile kuramsal açıklamaları karşılaştırmaları, daha uzun soluklu bakışa açısıyla yapılacak değerlendirmelerin önemi ve bu bağlamda deneme yapabilme becerileri
15. Hafta	Genel hazırlık
16. Hafta	Genel sınav

Değerlendirme Sistemi

Yarıyıl İçi Çalışmaları	Sayısı	Katkı Payı
Devam	14	10
Laboratuvar	-	-
Uygulama	-	-
Alan Çalışması	-	-
Derse Özgü Staj (Varsa)	-	-
Ödevler	1	20
Sunum	1	10
Projeler	-	-
Seminer	-	-
Ara Sınavlar	-	-
Genel Sınav	1	60
Toplam		100
Yarıyıl İçi Çalışmalarının Başarı Notuna Katkısı		40
Yarıyıl Sonu Sınavının Başarı Notuna Katkısı		60
Toplam		100

AKTS (Öğrenci İş Yüğü) Tablosu

Etkinlikler	Sayısı	Süresi (Saat)	Toplam İş Yüğü
Ders Süresi (x14)	14	3	42
Laboratuvar	0	0	0
Uygulama	0	0	0
Derse Özgü Staj (varsa)	0	0	0
Alan Çalışması	0	0	0
Sınıf Dışı Ders Çalışma Süresi (Ön çalışma, pekiştirme, vb)	14	3	42
Sunum / Seminer Hazırlama	1	16	16
Proje	0	0	0
Ödevler	1	20	20
Ara sınavlara hazırlanma süresi	0	0	0
Genel sınavlara hazırlanma süresi	1	30	30
Toplam İş Yüğü			150

Dersin Öğrenme Çıktılarının Program Yeterlilikleri ile İlişkilendirilmesi

Program yeterlilikleri	Katkı düzeyi*				
	1	2	3	4	5
1. Biyotıp alanında uygulanan ileri teknolojinin ne tür etik sorunlar/değer sorunları ortaya çıkaracağı hakkında ileri düzeyde bilgi sahibidir					
2. Biyoetik, sağlık etiği, tıp etiği ve klinik etik alanlarında ortaya çıkan değer sorunlarına toplumsal duyarlılık ve çevre duyarlılığı ile yaklaşır, etik ikilemlerin farkındadır ve bu etik ikilemlerin çözümünde ilgili etik sorun çözme yöntemlerini tanımlar, özgün sorun çözme yöntemleri geliştirir ve uygular					
3. Çalıştığı kurumda etik kurul (araştırma, klinik, deney hayvanları, akademik...) gereksinimini belirlemeye katkı sunar ve etik kurul kuruluşunda liderlik yapar.					
4. Çalıştığı kurumda gereksinim duyulduğunda biyoetik, biyotıp kapsamında karşılaşılabilecek her türlü etik sorunun çözümü konusunda başvurulara "etik danışmanlık" verir					
5. Biyoetik ve biyotıp etiği alanında ulusal ve uluslararası etik ve yasal düzenlemeleri kurumsal ve ulusal politikaları sistematik bir yaklaşımla değerlendirir, kullanır ve eleştirel düzeyde katkı sunar					
6. Biyoetik (tıp etiği) alanında yaşanan/yaşanabilecek sorunları ortaya koyacak ve bunlara çözüm olabilecek ulusal ve uluslararası düzeyde niteliksel ve niceliksel, disiplinler arası, çok disiplinli veya disiplinler üstü özgün araştırma projeleri tasarlar, yürütür, yorumlar, raporlaştırır ve akademik kurallara uygun özgün eserler haline getirir.					
7. Biyoetik alanıyla ilgili güncel gelişmeleri ulusal değerler ve ülke gerçekleri doğrultusunda, toplumsal cinsiyet duyarlılığıyla toplum yararına kullanır ve biyoetik ve biyotıp etiği alanında politika metinlerinin, etik rehberlerin, ulusal ve uluslararası etik ve yasal düzenlemelerin hazırlanmasında aktif rol oynar.					
8. Ulusal (TTB Etik Komisyonu, TEDMER...) ve uluslararası etik komite ve komisyonlarda (UNESCO, ICH-GCP...) aktif görev alır, liderlik yapar					
9. Biyoetik, sağlık etiği, tıp etiği, klinik etik ve tıp tarihi alanlarında lisans ve lisansüstü düzeyde, gerektiğinde de toplum eğitimi düzeyinde eğitim programları hazırlar ve yürütür.			X		
10. Bilim tarihinin bir parçası olarak tıp tarihini evrimsel yaklaşımla değerlendirir, mesleğin geçmişten bugüne gelişimini, temel düşünce ve felsefi yaklaşımların çerçevesini, mesleğin dayandığı temeller çevresinde oluşan değerler sistemini tanımlar					X
11. Tarihi olayları değerlendirirken fon-figür ayrımı yapar, neden-sonuç ilişkilerini görür, geçmişle bugünü değerlendirirken geleceği öngörür					X
12. Tıp tarihi metodolojisine dayanarak, ulusal ve uluslararası düzeyde disiplinler arası, çok disiplinli veya disiplinler üstü özgün araştırma projeleri tasarlar, yürütür, yorumlar, raporlaştırır ve akademik kurallara uygun özgün eserler haline getirir.					X
13. Alana ilişkin bilgisini ulusal ve uluslararası eğitim ve bilim ortamıyla paylaşım amaçlı yazılı ve sözlü olarak etkin ve sistemli şekilde aktarır.				X	

*1 En düşük, 2 Düşük, 3 Orta, 4 Yüksek, 5 Çok yüksek